

Rapport

Rapport over een klacht over de politiechef van de regionale eenheid
Rotterdam.

Publicatiedatum: 26 november 2014

Rapportnummer: 2014/174

Klacht

ten onrechte in een proces-verbaal van aangifte heeft vastgelegd dat verzoeker tijdens een telefoongesprek met zijn toenmalige vriendin de volgende bedreigingen zou hebben geuit:

- A. "Ik vermoord jullie, want van mijn kind blijf je af";
- B. "Je komt nu terug anders dan vermoord ik alles om mij heen en dat meen ik".

Wat is er gebeurd?

Franks (verzoekers) vriendin Janneke¹ besloot op een gegeven moment om (Frank), samen met hun jonge kindje, onaangekondigd te verlaten. Omdat ze angstig was voor Frank, nam ze contact op met de wijkagent. Op 19 juni 2013 ging Janneke naar het politiebureau. Zij verklaarde dat Frank, toen ze hem te kennen gaf de relatie met hem te willen beëindigen, tegen haar zou hebben gezegd dat hij haar en haar jonge kindje zou vermoorden dan wel woorden van gelijke strekking zou hebben gebruikt. Tevens vertelde zij dat hij mogelijk een vuurwapen zou hebben omdat hij dat een keer tegen haar had gezegd. Janneke wilde op 19 juni 2013 nog geen aangifte doen tegen Frank omdat er nog onvoldoende bewijs was voor bedreiging. Zij gaf verder bij de wijkagent aan dat zij de volgende dag bij Frank weg zou gaan op het moment waarop hij naar zijn werk was.

De volgende dag wilde Frank, nadat hij thuis kwam van zijn werk, op het politiebureau aangifte doen van vermissing van zijn vriendin Janneke en hun kind. Hij wist niet dat zijn vriendin eerder die dag aangifte tegen hem had gedaan van bedreiging. De bedreiging waarvan aangifte werd gedaan, zou dezelfde dag om 15:45 door Frank tijdens een telefoongesprek met zijn (inmiddels ex-)vriendin zijn geuit. Tijdens het doen van de aangifte liet Janneke een geluidsopname van dat gesprek horen aan politieambtenaar Holman die haar aangifte opnam. In het proces-verbaal van aangifte merkte politieambtenaar Holman op dat op de geluidsopname te horen zou zijn dat aangeefster tegen een man zei dat zij bij hem weg zou gaan en dat ze er niet meer tegen kon en dat hij gedreigd had om haar te vermoorden. Vervolgens hoorde politieambtenaar Holman dat de man zei:

"Ik vermoord jullie, want van mijn kind blijf je af."

"Je komt nu terug anders dan vermoord ik alles om mij heen en dat meen ik."

"Ik ben er klaar mee. Ik spring nu in de auto."

Na aankomst bij het politiebureau werd Frank door de politie aangehouden wegens bedreiging.

Frank stond bij de politierechter terecht voor de hiervoor genoemde telefonisch geuite bedreiging. Tijdens de zitting werd het geluidsfragment afgespeeld waarop de bedreigingen die Frank jegens zijn ex-partner Janneke zou hebben geuit, te horen zouden moeten zijn. Op de geluidsopname waren echter de fragmenten daarvan waarop Frank zijn bedreigingen zou hebben geuit, onverstaanbaar. Na het beluisteren van de bandopname vroeg de officier van justitie de politierechter om vrijspraak. Vervolgens sprak de politierechter Frank vrij van de hem tenlastegelegde bedreigingen.

Standpunt van Frank

Frank ontkent dat hij tijdens het telefoongesprek dat hij op 20 juni 2013 met zijn ex-vriendin Janneke voerde, zou hebben gezegd "Ik vermoord jullie, want van mijn kind blijf je af" en "Je komt nu terug anders dan vermoord ik alles om mij heen en dat meen ik". Frank is van mening dat politieambtenaar Holman in strijd met de waarheid heeft verklaard dat zij op de geluidsopname had gehoord dat Frank zijn ex-partner Janneke wilde vermoorden. Volgens Frank werd de geluidsopname tijdens de zitting van de politierechter ettelijke malen beluisterd en constateerde de politierechter dat er daarop geen spoor van bedreiging te horen was.

In reactie op het standpunt van de politiechef liet Frank weten dat vóór de verbetering (zie hierna) van de geluidsopname, zowel door de rechter als de officier van justitie was geconstateerd dat er geen bedreiging te horen was. Volgens Frank moet dit voor politieambtenaar Holman dus ook het geval zijn geweest. Voorts gaf Frank aan dat Holman tijdens de interne klachtbehandeling tegenover de klachtencommissie had verklaard dat zij in haar proces-verbaal nooit had gesteld dat op de geluidsopname de stem van Frank hoorbaar was geweest. Zij sprak over een manspersoon. In reactie op het onderzoek van de Nationale ombudsman beweert Holman volgens Frank ineens dat het een opname betreft van een gesprek tussen Frank en zijn ex-vriendin Janneke. Volgens Frank wordt hij er nog steeds door de politie van beschuldigd dat hij zijn ex-vriendin Janneke heeft bedreigd terwijl hij door de politierechter is vrijgesproken.

Standpunt van de politiechef

De politiechef merkt op dat de integriteit van de politie en het vertrouwen dat de burger heeft in de professionaliteit en onpartijdigheid van elke politieambtenaar, van groot belang is voor de plaats van de politie in een democratische samenleving. Processen-verbaal worden op ambtseed of ambtsbelofte, conform de waarheid opgemaakt. In beginsel is de politiechef van mening dat elke politiemedewerker zich bewust is van de bewijswaarde van een proces-verbaal en dat ambtsedig opgemaakte processen-verbaal conform de waarheid worden opgemaakt, zo ook het proces-verbaal van aangifte waarop de klacht van Frank betrekking heeft. Het was de politiechef gebleken dat er door de gebrekkige geluidskwaliteit van de opname onduidelijkheid is ontstaan over de inhoud van het telefoongesprek en de mate van bedreiging. Navraag bij de officier van justitie die destijds bij de politierechter zitting aanwezig was geweest, leerde dat de hiervoor genoemde onduidelijkheid, heeft geleid tot een vrijspraak voor Frank. Gelet op de onduidelijkheid heeft de politiechef het geluidsfragment laten onderzoeken en politieambtenaar Holman verzocht om haar reactie in een proces-verbaal van bevindingen vast te leggen. Op verzoek van de politiechef heeft de digitale recherche, voor zover dat technisch mogelijk was, de kwaliteit van de geluidopname verbeterd. De verbeterde geluidsopname is door de klachtencoördinator van de politie-eenheid Rotterdam beluisterd. Zij constateerde dat de bedreiging daadwerkelijk had plaatsgevonden.

Op basis van het voorgaande stelt de politiechef zich op het standpunt dat politieambtenaar Holman in haar proces-verbaal van aangifte conform de waarheid heeft gehandeld. Om die reden acht hij de klacht van Frank niet gegrond. De politiechef is wel van mening dat het vastleggen van het geluidsfragment beter had gekund, mede gelet op de vrijspraak die het gevolg was van de slechte kwaliteit van het door de politie vastgelegde geluidsfragment.

Proces-verbaal van bevindingen van politieambtenaar Holman

In het proces-verbaal van bevindingen dat politieambtenaar Holman op verzoek van de politiechef had opgemaakt, verklaarde zij voor zover van belang voor het onderzoek als volgt.

"(Janneke) liet mij, verbalisante, een geluidsopname horen, welke ik verwerkt heb in het proces-verbaal van aangifte. Deze geluidsopname betrof een telefonisch gesprek tussen (Janneke) en (Frank). Tijdens dit gesprek werd (Janneke) bedreigd door (Frank). (Janneke) had haar telefoon op de speaker gezet tijdens het gesprek met (Frank) en door een vriendin werd dit gesprek opgenomen met haar telefoon. Deze geluidsopname was voor mij, verbalisant, letterlijk te verstaan. Hierop werd deze geluidsopname middels geluidsopname apparatuur van het merk Marantz opgenomen en werd deze opname bij het proces-verbaal gevoegd ten behoeve van het onderzoek."

Voor wat betreft de klacht van (Frank) verklaarde politieambtenaar (Holman) dat de door haar verwerkte gegevens met betrekking tot de telefonische bedreiging door haar zijn waargenomen, uitgeluisterd en letterlijk weergegeven in het door haar opgemaakt proces-verbaal van aangifte.

Het proces-verbaal van aangifte

In het proces-verbaal van de aangifte tegen Frank staat, voor zover van belang voor het onderzoek, het volgende vermeld.

"Opmerking verbalisant: De geluidsopname werd door mij, verbalisant opgenomen en afzonderlijk bij dit proces-verbaal gevoegd. Ik, verbalisant, hoorde een gesprek tussen twee personen. Ik herkende de ene stem als zijnde de stem van de aangeefster. De andere stem was van een manspersoon. Ik hoorde dat de aangeefster zei tegen de man dat zij bij hem weg was en dat zij er niet meer tegen kon dat hij haar had bedreigd te vermoorden. Vervolgens hoorde ik dat de man onder andere zei: "Ik vermoord jullie want van mijn kind blijf je af. " Ook zei de man: "Je komt nu terug anders dan vermoord ik alles om me heen en dat meen ik. Ik ben er klaar mee. Ik spring nu in de auto."

De geluidsopname

Een onderzoeker van de Nationale ombudsman heeft de verbeterde geluidsopname beluisterd bij de digitale recherche van de politie eenheid Rotterdam. Hij stelde vast dat op de geluidsopname, die in totaal 2 minuten en 42 seconden duurt, een gesprek is te horen tussen een man (Frank) en een vrouw (klaarblijkelijk Janneke, de ex-partner van Frank). Sommige delen van het gesprek zijn nauwelijks verstaanbaar en een aantal andere delen zijn zelfs onverstaanbaar. Tijdens twee korte delen die op de onverbeterde geluidsopname onhoorbaar waren, zou Frank zijn dreigementen hebben geuit. De onderzoeker van de Nationale ombudsman stelde na het beluisteren, op basis van zijn eigen waarneming, het volgende vast.

Het eerste fragment van de verbeterde geluidsoptname waarin een bedreiging zou kunnen zijn geuit.

(Tijdsbestek geluidopname 1:29 – 1:34) stem van Frank:

"Ik vermoord alles om me heen en ik laat niemand meer in leven".

Het tweede fragment van de verbeterde geluidsoptname waarin een bedreiging zou kunnen zijn geuit.

(Tijdsbestek geluidopname 2:28) stem van Frank:

"En je komt nu terug anders dan ...onverstaanbaar.... dat meen ik."

Beoordeling van de klacht

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid integer handelt en een bevoegdheid alleen gebruikt voor het doel waarvoor deze is gegeven. Dit vereiste brengt met zich mee dat een politieambtenaar objectief en secuur te werk gaat bij het vastleggen van zijn of haar eigen waarneming en bevindingen in een proces-verbaal.

Uit het onderzoek van de Nationale ombudsman is gebleken dat Franks ex-partner Janneke het telefoongesprek dat zij met Frank voerde, buiten zijn medeweten, had opgenomen met behulp van de microfoon van de mobiele telefoon van haar vriendin. Met deze mobiele telefoon is zij vervolgens naar het politiebureau gegaan om tegen Frank aangifte te doen van bedreiging. In het kader van de bewijsvoering liet zij de geluidsoptname van dit telefoongesprek horen aan politieambtenaar Holman die haar aangifte opnam. Politieambtenaar Holman legde vervolgens in het proces-verbaal van aangifte vast dat zij op de geluidsoptname, die werd afgespeeld op de mobiele telefoon, had gehoord dat een manspersoon tegen wie aangifte werd gedaan, een tweetal concrete bedreigingen had geuit. Hierna nam politieambtenaar Holman met behulp van een microfoon het geluidsfragment op dat op de mobiele telefoon van de vriendin van Janneke werd afgespeeld. Politieambtenaar Holman verzuimde echter te controleren of de geluidsoptname, die zij tijdens het afspelen met haar microfoon opnieuw had opgenomen, niet was vervormd door die opname of anderszins aan kwaliteit had ingeboet. De Nationale ombudsman stelt vast dat op de, voor het onderzoek naar de klacht, verbeterde versie van de geluidsoptname redelijk duidelijk te horen is dat Frank zegt: "Ik vermoord alles om me heen en ik laat niemand meer in leven". Gelet op deze bevinding acht de Nationale ombudsman het aannemelijk dat er tijdens het opnemen van het geluid dat op de mobiele telefoon van de vriendin van Janneke werd afgespeeld, iets is misgegaan. Hierbij valt niet uit te sluiten dat de overige bedreigingen waar politieambtenaar Holman over heeft gerelateerd wel zijn geuit, maar door het niet juist opnemen van het geluidsfragment niet meer te horen zijn. Daarbij speelt ook mee dat politieambtenaar Holman steeds consistent heeft verklaard over de vermeende bedreigingen, en de Nationale ombudsman niet inziet welk belang zij heeft om dit onjuist of in strijd met de waarheid weer te geven. Gelet op deze omstandigheden acht de Nationale ombudsman het dan ook niet aannemelijk dat politieambtenaar Holman in strijd met de waarheid een proces-verbaal heeft opgemaakt.

De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de betrokken politieambtenaar niet heeft gehandeld in strijd met het vereiste van integriteit.

De onderzochte gedraging is behoorlijk.

Slotbeschouwing

Een verklaring die door een politieambtenaar op ambtseed of belofte wordt vastgelegd in een proces-verbaal heeft in het strafproces een bijzondere status. Een proces-verbaal beschikt namelijk over meer bewijskracht dan een verklaring die door een getuige is afgelegd. Vanwege die bijzondere status moeten rechters, die op basis van een politieproces-verbaal een oordeel geven over de vraag of een strafbaar feit wettig en overtuigend bewezen kan worden geacht, op de inhoud van een politieproces-verbaal kunnen vertrouwen. Dat betekent dat informatie die een politieambtenaar in een proces-verbaal vastlegt, nauwkeurig, objectief en betrouwbaar moet zijn. Dit brengt met zich mee dat de informatie die in een proces-verbaal wordt vastgelegd niet mag worden aangedikt of een onjuiste weergave mag zijn van wat er in werkelijkheid door een politieambtenaar zelf is waargenomen. Wanneer die waarneming is gebaseerd op geluid en/of beeldmateriaal dan is het verstandig om dat materiaal op een zorgvuldige manier veilig te stellen zodat deze informatiebron in geval van twijfel op een later moment beschikbaar kan zijn met het doel de waarneming die in het proces-verbaal is vastgelegd, te kunnen verifiëren of te kijken of er misschien ook een andere uitleg aan gegeven zou kunnen worden.

In het geval van verzoeker beschikte de politierechter over een proces-verbaal waarin woordelijk de bedreigingen werden geciteerd die Frank tijdens het telefoongesprek met zijn ex-vriendin zou hebben geuit. De inhoud van deze bedreigingen was niet alleen op de verklaring van de ex-vriendin gebaseerd maar ook op een geluidsoptname die met de microfoon van een andere mobiele telefoon van dat gesprek was gemaakt. Naast de ex-vriendin en haar vriendin die het gesprek had opgenomen, was er ook nog een politieambtenaar die, zij het achteraf, middels het beluisteren van de geluidsoptname ook zelf getuige werd van de woordelijke inhoud van dat telefoongesprek. Zij voegde deze eigen bevinding verklaring toe als 'Opmerking verbalisant'. Desondanks oordeelde de politierechter dat hij het feit niet bewezen achtte op grond van het feit dat de twee passages in de geluidopname waarop te horen zou moeten zijn dat verzoeker zijn dreigementen uitte, zo sterk vervormd waren dat ze onhoorbaar waren geworden. Die vervorming was opgetreden op het moment waarop de politieambtenaar de geluidopname die op de mobiele telefoon stond zelf ging opnemen met geluidapparatuur van de politie. Als ze het geluid als digitaal bestand van de mobiele telefoon, waarop de geluidopname stond, had gehaald (in politiejargon, veiliggesteld) dan was de vervorming hoogstwaarschijnlijk niet opgetreden. Dit toont aan dat de politie niet alleen secuur te werk moet gaan bij het opmaken van het proces-verbaal maar ook bij het veiligstellen van digitale geluidbestanden. Als een politieambtenaar dat niet doet dan kan al het werk dat in het verdere strafproces wordt verzet voor niets zijn geweest.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de politiechef van de regionale eenheid Rotterdam, is niet gegrond.

De Nationale ombudsman,

mr. F.J.W.M. van Dooren,

waarnemend ombudsman

De namen in dit rapport zijn gefingeerd.